

Список використаних джерел:

1. Анцыферова Л. И. Развитие личности и проблемы геронтопсихологии / Л. И. Анцыферова. – М. : Изд-во «Институт психологии РАН», 2004.
2. Архипова С. П. Основи акмеології: навч. посіб. / С. П. Архипова. – Черкаси: Вид. від. ЧНУ імені Богдана Хмельницького. – 2009. – 128 с.
3. Енциклопедія освіти / Академія педагогічних наук України; гол. ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
4. Сокол Т. Г. Педагогічні умови навчально-методичного забезпечення професійної підготовки менеджерів туристичної індустрії [Текст]: автореферат дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Т. Г. Сокол; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – К., 2012. – 24 с.

Кордонська А.В.

*голова циклової комісії суспільно-гуманітарних дисциплін,
спеціаліст вищої категорії, викладач-методист;*

Асмоловська Т.В.

*голова циклової комісії обліково-економічних дисциплін,
спеціаліст II категорії;*

Степанова І.С.

*викладач, спеціаліст,
Могилів-Подільський технологічно-економічний коледж
Вінницького національного аграрного університету*

ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖУ

Дослідницька діяльність – вища форма самоосвітньої діяльності студента. Формування науково-дослідницьких умінь у студентів – процес складний і довготривалий. Він не виникає на порожньому місці і не розвивається сам по собі. Завдання викладача-керівника полягає в тому, щоб поступово і методично формувати науково-дослідницькі навички, здійснюючи постійний контроль за виконанням студентами науково-дослідницьких робіт; аналізувати і виправляти помилки; визначати найкращі, найефективніші шляхи виконання роботи, розчленовувати її на певні складові та розділи, навчаючи студентів поєднувати дослідницьку діяльність із науковою, а також з'ясовувати можливості подальшого застосування результатів роботи.

Якісне проведення науково-дослідницької роботи студентів забезпечується нормативно-законодавчими документами. Останній час з'явилася низка ґрунтовних праць, автори яких з'ясовують особливості організації та методики науково-дослідницької діяльності у вищій школі та загальноосвітніх закладах нового типу, розвиток науково-дослідницької культури педагога в умовах вищої школи, вплив інтеграції навчальної і наукової діяльності викладача вищої школи на якість підготовки фахівців, аналізуються форми колективної наукової творчості. Організуючи науково-дослідну роботу студентів, вважаю за доцільне враховувати й історико-педагогічний досвід, відображений у працях А. Алексюка, В. Майбороди, О. Микитюка.

Важливу роль у її належній організації та проведенні відіграють скоординовані навчальні плани спеціальності, реалізація положення про систему науково-дослідної роботи студентів в навчальному закладі, орієнтація на потребу науково-методичного забезпечення самостійної роботи студентів.

Однією із умов успішного виконання науково-дослідницької роботи є відповідність ведення дослідження методам навчання, а також віковим та психологічним особливостям розвитку студента, бо занадто складні розумінню юного дослідника або ж зовсім недоступні методи розв'язання проблеми можуть відвернути у нього інтерес до виконання роботи і науково-дослідницької діяльності взагалі.

Одним із перших кроків викладача – керівника наукової роботи є вивчення науково-пізнавальних інтересів студентів, що впливає як на вибір теми дослідження, так і на хід роботи над ним. Не секрет, що навіть надзвичайно цікава тема, зумовлена лише потребами часу чи нав'язана викладачем студентів, не сприятиме успішному виконанню роботи. Пріоритетним, визначальним фактором у виборі теми є стійкий пізнавальний інтерес до неї дослідника і його бажання внести щось нове у її розкриття.

В організації науково-дослідницької роботи студентів слід дотримуватись таких принципів: дослідницька діяльність студентів є наближеною до науково-дослідницької діяльності, є її початком і найчастіше має продовження в подальшій науковій діяльності; зміст дослідження обов'язково повинен поєднуватися з навчальною метою, загальними проблемами суспільства та питаннями сьогодення; наукове дослідження – безперервний процес, його не можна виконати за кілька днів; науково-дослідницька діяльність – обов'язково керований процес (викладач-наставник навчає методики дослідження, консультує студента в процесі виконання роботи, продумує методику, шляхи розв'язання поставлених проблем, враховуючи інтелектуальні та психологічні особливості, оцінює отримані результати); у здійсненні продуктивного наукового дослідження обов'язкове поєднання керованої науково-дослідницької діяльності з самостійною, самоосвітньою діяльністю студента, яка є основою інтелектуального росту дитини, формування її творчої особистості.

Велике значення має самостійна робота студентів, що є однією із форм навчально-дослідницької діяльності. Вона ґрунтується на вивченні навчальної, наукової, науково-популярної літератури, мемуаристики, публікацій у газетах, журналах, архівних, музейних матеріалів.

Мета самостійної роботи – формування у студентів стійкого інтересу до науки, глибоких і міцних знань із обраної тематики, розвиток умінь і навичок дослідницької роботи та її відповідного оформлення.

Процес дослідження має індивідуальний характер і відбувається за такою схемою: вибір теми; складання плану роботи; визначення кола джерел і літератури; знайомство з джерелами і складання на їх основі плану написання дослідження; відбір та оцінка фактів; обробка та систематизація зібраного матеріалу; написання роботи; її рецензування і доопрацювання; остаточне редагування та оформлення; захист роботи на конференції.

Вибір теми передбачає врахування актуальності проблеми, ступінь її розробленості, наявність джерел і літератури, пізнавальних інтересів і можливостей студентів. Тематика навчально-дослідницьких робіт

визначається викладачами-предметниками, розглядається на засіданні циклової комісії, узгоджується із методистом коледжу.

Творчість як характер діяльності – процес, який не обов'язково дає творчий продукт. Вона може проявитися в особистості повною мірою в процесі практичного усвідомленого життя. У період навчання в коледжі, на мій погляд, доцільніше ставити завдання розвитку здібностей, тобто креативності.

Відомо, що обов'язковими елементами креативної педагогіки є: сприятливий емоційний зміст навчального процесу: позитивні емоції, інтелектуальне піднесення, натхнення; критичне ставлення до стереотипів: «Творчість починається із сумнівів»; пошук варіативних рішень; використання методу «Відкрите питання»: пошук відповіді на проблемне питання.

Головне завдання для навчального закладу у контексті філософії креативної освіти – це розвиток творчого потенціалу студентів через організацію пошуково-дослідницької роботи. При цьому приділяю увагу як колективній творчій діяльності, так і індивідуальній. Вважаю, що пошуково-дослідницька діяльність студента не обов'язково повинна мати елементи зовсім нових відкриттів, головне – процес пошуку свого рішення.

Трансформація задатків у здібності може здійснюватися згідно зі змістом освіти в такій послідовності: оволодіння на заняттях необхідними знаннями для користування; стихійне набуття знань у процесі соціальної, культурної, художньої діяльності; планомірне набуття нових знань, які з'явилися в системі науково-дослідницької діяльності.

Дослідницький підхід у навчанні – це шлях ознайомлення студентів із методами наукового пізнання, це важливий засіб формування: пізнавальних компетентностей; особистісних компетентностей (розвиток індивідуальних здібностей і талантів); самоосвітньої компетентності (здатність до самонавчання, організації особистих прийомів самоосвіти, гнучкість використання навчальних досягнень в умовах швидких змін); соціальної компетентності (співробітництво, робота в команді, здатність прийняти своє рішення й намагатися розуміти особисті потреби й вимоги).

Виділяють такі функції науково-дослідницької роботи: виховання пізнавального інтересу; створення позитивної мотивації навчання й освіти; формування глибоких, міцних і діючих знань; розвиток інтелектуальної сфери особистості; формування вмінь і навичок самоосвіти; розвиток пізнавальної активності та самостійності.

А суттєвість дослідницького підходу в навчанні полягає в: уведенні загальних і конкретних методів наукового дослідження в процесі навчального пізнання на всіх його етапах (від сприйняття до застосування на практиці); організації навчальної та науково-освітньої, пошуково-творчої діяльності за межами коледжу; актуалізації внутрішньопредметних, міжпредметних та міжциклових зв'язків; ускладненні змістовної та вдосконаленні процесуальних сторін пізнавальної діяльності; зміні характеру взаємин «викладач – студент – група» у бік співробітництва.

Благодійними плюсами дослідницької діяльності є вироблені вміння: планувати свою роботу, передбачати результати, використовувати різноманітні джерела інформації, самостійно відбирати й накопичувати

матеріал; аналізувати, зіставляти факти; аргументувати думку, самостійно приймати рішення; встановлювати соціальні контакти (розподіляти обов'язки, взаємодіяти один з одним); адекватно оцінювати себе й один одного.

Отже, цілісна система організації науково-дослідної роботи студентів формується поступово, на ґрунті інтенсивного розвитку наукової роботи у навчальних закладах, зміцнення творчих зв'язків з іншими навчальними закладами тощо і виконує частково функцію удосконалення навчального процесу, виховує риси дослідника, підвищує якість професійної підготовки фахівців.

Список використаних джерел:

1. Абашкіна Н.В., Бережний Е.П., Дорошенко В.О. Нові підходи до розробки сучасних педагогічних досліджень // Рідна школа. – 1994. – № 3–4.
2. Аніскіна Н. Педагогічна підтримка обдарованості. – Київ: «Шкільний світ», 2005. – С. 34–45.
3. Белічева Т.М., Чорного Л.Ф. Порядок виконання та захисту наукової роботи учня // Управління школою. – 2002. – № 10.
4. Голобородько В.В. Наукова робота учнів. – Харків: Основа, 2005.
5. Федоренко Г.М. Науково-дослідницька робота учнів старших класів // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2008. – № 30. – С. 2-9.

Коростіянець Т.П.

доцент,

*Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського*

РЕАЛІЗАЦІЯ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ ОСВІТИ ЧЕРЕЗ ІНДИВІДУАЛЬНІ ОСВІТНІ ТРАЄКТОРІЇ СТУДЕНТІВ

Сучасні умови життєдіяльності вимагають від людини нових форм мислення, поведінки і співпраці, відповідальності за власні дії. За цих умов освіта, особливо вища, стає головним чинником соціального й економічного прогресу, де найвищою цінністю і головним капіталом суспільства визнається людина, здатна до пошуку і освоєнню нових знань, прийняттю нестандартних і відповідальних рішень в усіх сферах життєдіяльності. Особливої ваги ця проблема набуває у зв'язку з підготовкою майбутнього педагога природничо-математичних дисциплін, оскільки підвищуються вимоги до його професійної компетентності.

Якість професійної підготовки майбутніх учителів математики в українській вищій школі сьогодні зорієнтована на європейський вимір, де визначальними є готовність до самостійної роботи, індивідуалізації програм, самовдосконалення й саморозвитку, вміння здобувати знання й продуктивно використовувати їх у професійній діяльності. З огляду на це, викладачам фундаментальних і спеціальних природничо-математичних дисциплін у вищому навчальному закладі необхідно не лише сформулювати в студентів певний рівень фахових знань і вмінь, а й виробити в них здатність до розв'язання проблемних завдань, до самостійності в навчальній роботі,